

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/88/2024
Identifikačné číslo spisu:	6119257332
Dátum vydania rozhodnutia:	09.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6119257332.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Holíča a členov senátu JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD., v spore žalobkyne X. H., narodenej XX. X. XXXX, Z., T.. XX. U. XX/X, zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Bezákovou, Prievidza, Bakalárska 38/6, proti žalovanej X. O., narodenej XX. Q. XXXX, R., V. G. XXXX/XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Ivanou Kochanskou, Nitra, Farská 33, o zaplatenie 6.988 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4C/66/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 13. marca 2024 sp. zn. 25Co/73/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobkyňa má proti žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. februára 2023 č. k. 4C/66/2019-319 (v poradí druhým) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 6 488 eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 05. 04. 2019 do zaplatenia do troch dní po právoplatnosti rozsudku. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

1.1. Za preukázaný mal skutkový stav, z ktorého zistil, že žalovaná spolu s manželom uzavreli Zmluvu o splátkovom úvere č. 0242564976 so W. W., U..W.. dňa 24. 10. 2007 (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej bol poskytnutý úver vo výške 410 000,- Sk (13 609,51 eura) na kúpu pozemku. Žalobkyňa, ako záložca, uzavrela dňa 26. 10. 2007 so W. W., U..W.. (ďalej aj „banka“) Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam podľa § 151a a nasl. Občianskeho zákonníka a Mandátnu zmluvu podľa § 566 a nasl. Obchodného zákonníka (ďalej len „zmluva o zriadení záložného práva“, resp. „záložná zmluva“). Touto záložnou zmluvou bol zabezpečený úver žalovanej a jej manžela. V roku 2010 došlo k rozvodu žalovanej a jej manžela. Žalovaná nesplácala úver riadne a včas, v dôsledku čoho banka vyzvala žalobkyňu na zaplatenie dlžnej sumy, oznámila jej nesplácanie úveru a prípadnú realizáciu záložného práva. Tieto upomienky boli zo dňa 11. 11. 2015, dňa 20. 05. 2016 a dňa 26. 01. 2017. Z

výpisov z úverového účtu vyplýva, že v roku 2015 žalovaná neuhradila ani jednu splátku úveru, v roku 2016, do 06. 06. 2016 nebola uhradená žiadna splátka, dňa 07. 06. 2016 bola zaplatená suma 1 568,30 eura. V roku 2017 bol realizovaný vklad dňa 13. 02. 2017 v sume 620,55 eura, dňa 21. 08. 2017 v sume 551 eur a od 18. 09. 2017 pravidelne mesačne boli poukazované splátky vo výške 73 eur a dňa 08. 12. 2017 bol realizovaný vklad v sume 500 eur. V roku 2018 boli realizované splátky mesačne vo výške 74,92 eura, až do 10. 10. 2018, pričom dňa 09. 07. 2018 bol vklad vo výške 500 eur, 07. 09. 2018 vo výške 500 eur, dňa 07. 11. 2018 vklad vo výške 3 342 eur. Okrem toho mesačne bol realizovaný vklad vo výške 73 eur. Žalobkyňa v prospech úverového účtu zaplatila sumu 551 eur, od 14. 09. 2017 do 05. 11. 2018 splácala mesačne sumu 73 eur, okrem toho zaplatila dňa 08. 12. 2018 sumu 500 eur, dňa 09. 07. 2018 sumu 500 eur, dňa 07. 09. 2018 sumu 500 eur a dňa 06. 11. 2018 sumu 3342 eur. Žalobkyňa vzala v priebehu konania žalobu v časti o zaplatenie sumy 500 eur s úrokom z omeškania späť, z ktorého dôvodu, majúci za preukázané splnenie podmienok, súd prvej inštancie konanie v tejto časti zastavil.

1.2. Po právnej stránke napadnutý rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 511 ods. 1, § 517 ods. 2, § 550, § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 76 Civilného sporového poriadku (zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), § 3 Nariadenia Vlády Slovenskej republiky číslo 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie“). Súd prvej inštancie sa predovšetkým zaoberal otázkou charakteru spoločenstva medzi žalovanou a jej bývalým manželom H. X. Z. s poukazom na uvedenú zmluvu o úvere. Dospel k záveru, že žalovaná a H. X.K. Z. sú solidárne zaviazanými dlžníkmi, sú zásadne samostatnými a nie nerozlučnými spoločníkmi v konaní. Následne súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní, doplnení dokazovania a opätovnom vyhodnotení dôkazov dospel k záveru o opodstatnenosti nároku žalobkyne. Žalobkyňa plnila banke, plnila tak za žalovanú úver, avšak v dôsledku toho, že ho neplnila žalovaná. Z toho dôvodu plnenie žalobkyne nie je možné vyhodnotiť ako plnenie dobrovoľné, pretože žalobkyňa, ako záložný veriteľ, ručila za splnenie úveru banke svojou nehnuteľnosťou, teda mala záujem na tom, aby dlh zo strany dlžníkov bol plnený. Žalobkyňa, ako záložca, môže požadovať od dlžníka náhradu, a to vo výške, v akej za žalovanú plnila veriteľovi. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa plnila za žalovanú v sume 6 488 eur, a to za obdobie od 21. 08. 2017 do 06. 11. 2018, ktorú skutočnosť žalobkyňa preukázala výpismi zo svojho účtu. Predmetná skutočnosť nebola zo strany žalovanej namietaná, nakoľko aj z výpisu z úverového účtu vyplýva, že v takejto výške bolo zo strany žalobkyne v prospech úverového účtu žalovanej plnené. Námietky žalovanej, že žalobkyňa plnila viac ako mala, nepovažoval súd za relevantné, vzhľadom na oznámenie veriteľa o tom, že plnenie, ktoré bolo poskytnuté nad rámec úverových splátok, sa po splatení úveru vráti dlžníkovi, resp. sa započíta na v budúcnosti zročné splátky. S poukazom na tieto skutočnosti, keďže suma zaplatených splátok, aj rozhodné obdobie splácania, boli zo strany žalobkyne konštantné a nemenné, preto bolo dokazovanie výpisom z úverového účtu za rok 2019 v konaní bezpredmetné, súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobkyni priznal žalovanú sumu v plnom rozsahu. Obranu žalovanej ohľadne priznania žalobkyni len sumy 1 593,64 eura, a to sumy, ktorá bola bankou reálne započítaná a o ktorú sa znížila istina úveru, súd považoval za irelevantnú. Súd prvej inštancie priznal žalobkyni aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne od 05. 04. 2019 do zaplatenia, a to podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v zmysle nariadenia sa úroková sadzba počíta podľa úrokovej sadzby ECB (táto bola k 05. 04. 2019 - 0%) plus 5 percentuálnych bodov, pretože sa jednalo o občianskoprávny vzťah a žalovaná sa dostala do omeškania s plnením od tohto dňa. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní plne úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 1 a 2 CSP.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 13. marca 2024 sp. zn. 25Co/73/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd považoval napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny, na zdôraznenie jeho správnosti v súlade s dôvodmi, uvedenými v zrušujúcom uznesení zo dňa 13. 04. 2022 sp. zn. 25Co/91/2021, dodal, že v konaní bolo nesporným, že žalobkyňa bola záložnou dlžníčkou, t.j. záložcom, ktorá svojou nehnuteľnosťou ručila a zabezpečovala úver žalovanej a jej bývalého manžela. Záložné

právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že v prípade ich riadneho a včasného nesplnenia je záložný veriteľ oprávnený domáhať sa uspokojenia z veci založenej (§ 151a ods. 1 Občianskeho zákonníka). Plnenie záložcu za dlžníka je jeho právnou povinnosťou, preto svoj nárok na náhradu za plnenie poskytnuté záložnému veriteľovi nemôže voči dlžníkovi uplatniť podľa ustanovenia § 454 Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení. Ustanovenia § 853 Občianskeho zákonníka však umožňuje použiť analógiu legis, preto záložca môže požadovať od dlžníka náhradu za poskytnuté plnenie veriteľovi podľa § 550 Občianskeho zákonníka analogicky (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 71/1999). Za situácie, že žalobkyňa plnila banke, plnila tak za žalovanú úver, avšak plnila ho v dôsledku toho, že ho neplnila žalovaná. Preto plnenie žalobkyne nie je možné v žiadnom prípade vyhodnotiť ako plnenie dobrovoľné, keďže ho plnila ako „ručiteľka“, resp. záložca za úver žalovanej v ohrození, že bude výkon záložného práva realizovaný. Z tohto dôvodu je preto opodstatnený záver súdu prvej inštancie o analogickej aplikácii ustanovenia § 550 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Napriek tomu, že v danom prípade celý dlh žalovanej nebol zo strany žalobkyne splnený, nič nebráni analogickej aplikácii tohto ustanovenia. Aplikácia ustanovení o bezdôvodnom obohatení podľa Občianskeho zákonníka v danom prípade nie je možná.

2.2. Plnenie žalobkyne vôbec nie je možné hodnotiť ako dobrovoľné, keďže žalobkyňa za úver žalovanej ručila svojou nehnuteľnosťou, bytom. Dôvodne, po doručení nie jednej, ako to tvrdí súd prvej inštancie a žalovaná (ktorá tvrdí, že veriteľ vôbec nevyzýval žalobkyňu na plnenie), sa žalobkyňa obávala, že bude vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru žalovanej a následne realizovaný výkon záložného práva a ona by v rámci tohto výkonu došla o svoj byt. Žalobkyňa v konaní jednoznačne preukázala, že bola zo strany peňažného ústavu, veriteľa, upozorňovaná na nesplácanie úveru žalovanou a vyzývaná na zaplatenie dlžných splátok, pod hrozbou vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a následnej novej dražby. Žalobkyňa jednoznačne plnila za žalovanú, preto analogicky, aj keď celý dlh splatený nebol, má nárok na vrátenie ňou splatených splátok a mimoriadnych platieb na úver žalovanej (analogicky ustanovenie § 550 Občianskeho zákonníka). Tvrdenie žalovanej, že žalobkyňa plnila dobrovoľne, nie je pre daný spor právne významné a na povinnosť vrátiť žalobkyňu za žalovanú zaplatenú sumu, nemá žiadny vplyv. Žalovaná v podanom odvolaní namietala, že súd prvej inštancie sa dostatočným spôsobom nezaoberal reálnou výškou zúčtovaných platieb, ktoré boli bankou započítané a o ktorých sumu sa skutočne znížila istina úveru s úrokmi. Toto tvrdenie žalovanej sa nezakladá na pravde. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku túto námietku vyhodnotil ako irelevantnú. Dôvody, že po splatení úveru sa suma, ktorá bola poskytnutá nad rámec úverových splátok vráti dlžníkovi, resp. sa započíta na zročné splátky. Z vykonaného dokazovania, predovšetkým z vyjadrenia veriteľa, predloženého v konaní, je zrejmé, že zostatok finančných prostriedkov vložených na úverový účet žalobkyňou, ktoré neboli použité na splátky úveru, nie je možné vybrať, tieto je možné previesť iba bezhotovostným prevodom. Disponovať s týmito prostriedkami však môže iba dlžník a banka, ktorú skutočnosť sama žalovaná v podanom odvolaní aj uviedla. Žalovaná nepožiadala doteraz banku o prevedenie finančných prostriedkov, ktoré neboli použité na splátky úveru, o bezhotovostným prevodom na účet žalobkyne. Z uvedeného dôvodu námietku žalobkyne vyhodnotil ako nedôvodnú a účelovú.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, namietajúc nesprávne právne posúdenie veci. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, resp. aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. ho zmenil a sám vo veci rozhodol, navrhujúc zároveň povoliť odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP. Dovolateľka namietala, že nižšie súdy sa nezaoberali reálne zúčtovanou výškou platieb, ktoré boli bankou započítané a o ktorých sumu sa skutočne znížila istina úveru s úrokmi, v skutočnosti išlo o sumu 1.613,66 eura. Právna otázka výkladu ust. § 550 OZ, posúdená odvolacím súdom nesprávne, znie: Má žalobkyňa ako ručiteľka nárok na zaplatené plnenie v prospech veriteľa za dlžníkov čo do výšky zúčtovaných v prospech úverového účtu alebo má nárok na celú sumu zaplatenú veriteľovi (teda sumu započítanú v prospech úverového účtu + vzniknutý preplatok, ktorý sa v prospech úverového účtu nezapočítal a je nevyužitý)? Inak povedané - Je žalobkyňa ako ručiteľka, ktorá splnila čiastočne dlh, oprávnená požadovať od žalovanej ako dlžníčky náhradu za plnenie poskytnuté veriteľovi v celosti alebo iba za jednotlivé splatené splátky? Podľa názoru dovolateľky má žalobkyňa nárok na uhradenie iba sumy, ktorá bola reálne započítaná v prospech úverového účtu.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovanej navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol, považujúc rozhodnutie odvolacieho súdu za správne. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa jednotlivé splátky hradila na úverový účet žalovanej, ktorý slúžil len na úhradu splátok úveru, nejedná sa so samostatný bankový produkt. Zvyšnú sumu vkladov vložených žalobkyňou na tento účet, ktorá prevyšuje sumu použitú na úhradu splátok úveru, z účtu nemôže nikto vybrať, môže byť použitá len na úhradu splátok úveru. Disponentom týchto peňazí sú výlučne spoludlžníci a banka, podľa podmienok úverovej zmluvy.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie je procesne prípustné, no vecne nedôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namieste je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotráva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (porov. napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

12. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú

opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmatečnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

13. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

15. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

16. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Relevanciu podľa citovaného ustanovenia má len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 2 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu - súčasne platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom. Treba zdôrazniť, že nie je úlohou odvolacieho súdu vymedziť právnu otázku; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

17. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľka v dovolaní jasne a zrozumiteľne formulovala právnu otázku výkladu ust. § 550 OZ, a to či má žalobkyňa ako ručiteľka nárok na zaplatené plnenie v prospech veriteľa za dlžníkov čo do výšky zúčtovaných v prospech úverového účtu alebo má nárok na celú sumu zaplatenú veriteľovi (teda sumu započítanú v prospech úverového účtu + vzniknutý preplatok, ktorý sa v prospech úverového účtu nezapočítal a je nevyužitý)? Z vykonaného dokazovania v prejednávanej spore vyplynulo, že žalobkyňa ako ručiteľka v úverovom vzťahu, v ktorom vystupuje žalovaná ako dlžníčka, plnila v prospech úverového účtu žalovanej, zriadeného v banke (veriteľ v úverovom vzťahu so žalovanou), za obdobie od 21. 08. 2017 do 06. 11. 2018 celkovo sumu 6.488 eur, pričom z tejto sumy bola na splatenie istiny úveru s úrokmi započítaná suma 1.613,66 eura.

18. Otázkou výkladu § 550 OZ sa zaoberal judikát R 1/1979 (s. 2 ods. 4 a 5 a s. 3 ods. 1), v ktorom dovolací súd konštatoval, že podľa ustanovení občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení nemožno posudzovať prípady, ktoré sú upravené priamo v iných osobitných ustanoveniach Občianskeho zákonníka. Ak sa ručiteľ domáha voči dlžníkovi sumy, ktorú za dlžníka zaplatil veriteľovi, treba vychádzať z ustanovenia § 550 OZ, podľa ktorého ručiteľ, ktorý dlh splnil, je oprávnený požadovať od dlžníka náhradu za plnenie poskytnuté veriteľovi. Aj toto ustanovenie je síce založené na rovnakom princípe ako § 451 ods. 1 OZ a naň nadväzujúce ustanovenie § 454 OZ, splnenie dlhu ručiteľom za dlžníka sa tu však odvodzuje z jeho právnej povinnosti podľa ustanovenia § 548 ods. 1 OZ. Podľa toho ustanovenia je ručiteľ povinný dlh splniť, ak ho nesplnil dlžník, hoci ho na to veriteľ písomne vyzval. V danom prípade teda žalobca plnil za žalovaného na základe svojej právnej povinnosti.

19. V zmysle názoru odbornej literatúry, na základe ustanovenia § 550 OZ je ručiteľ oprávnený požadovať od dlžníka náhradu za plnenie poskytnuté veriteľovi. Rozsah tejto náhrady však treba vnímať predovšetkým v rozsahu zabezpečovanej pohľadávky veriteľa. To znamená, že ručiteľ môže postihom od dlžníka žiadať to, na čo sa zaručil, a čo bol podľa ručiteľského záväzku povinný splniť, v prípade, ak to nesplní sám dlžník. (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 451 - 880. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019, 1578 s.).

20. Dovolací súd v prejednávacom spore uzatvára, že z ustanovenia § 550 OZ je jednoznačne zrejmé, že ručiteľ, ktorý dlh splnil, je oprávnený požadovať od dlžníka náhradu za plnenie poskytnuté veriteľovi. Musí teda ísť v prvom rade o existujúci dlh, pričom ručiteľovi vzniká nárok na regresné plnenie len v rozsahu, v akom plnil existujúci dlh. Aplikujúc predmetné ustanovenie na prejednávaný spor je jednoznačné, že žalobkyni v zmysle § 550 OZ vznikol voči žalovanej nárok požadovať zaplatenie toho, čo plnila v prospech úverového účtu titulom splatenia úverového dlhu, t.j. z právneho dôvodu existencie jej záväzku vyplývajúceho z postavenia záložnej dlžníčky. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa plnila záložnému veriteľovi celkove sumu 6.488 eur, pričom právnym dôvodom tohto plnenia bol jej existujúci záväzok vyplývajúci z postavenia záložnej dlžníčky, celá žalovaná suma bola poskytnutá v prospech úverového účtu žalovanej. Žalobkyni teda voči žalovanej vznikol nárok na zaplatenie celej žalovanej sumy 6.488 eur, titulom náhrady za plnenie v zmysle § 550 OZ. Žalovanej by nevznikla povinnosť zaplatiť žalobkyni celú sumu 6.488 eur len v tom prípade, ak by preukázala, že suma nad rozsah splatených splátok úveru je mimo jej dispozičnej sféry (napr. ak by banka žalobkyni vrátila plnenie nad rozsah záúčtovaných splátok úveru), čo zo zisteného skutkového stavu nevyplynulo.

21. Dovolací súd na podklade uvedeného konštatuje, že dovolanie dovolateľky síce vyvolalo procesný účinok umožňujúci uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu, jeho výsledok ale vedie k záveru, že dovolanie dovolateľky nie je dôvodné, lebo právne posúdenie celého predmetu sporu odvolacím súdom bolo správne. Keďže dovolateľka dovolaním napadla vecne správny rozsudok odvolacieho súdu, dovolací súd jej dovolanie ako nedôvodne podané podľa § 448 CSP zamietol.

22. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Keďže bola žalobkyňa v dovolacom konaní v celom rozsahu úspešná, priznal jej dovolací súd proti žalovanej (dovolateľke) nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

23. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1, 2 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (sp. zn. 4Cdo/144/2019, 9Cdo/154/2021).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.